

डॉ.पंजाबराव देशमुख जैविक शेती मिशनची
सन २०१९-२० या वर्षाची अखर्चित रक्कम
रु.५,४१,३०,१२८/- सन २०२०-२१ मध्ये खर्च
करण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण २७२०/ प्र.क्र.४१/१-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई- ४०००३२

दिनांक :- २४ फेब्रुवारी, २०२१

वाचा :- कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र. मृसमृचा/मिशन/पुर्न/१२७१७/२०२०, दि. १२.५.२०२०

प्रस्तावना :-

संद्रीय शेती/विषमुक्त शेतीस प्रोत्साहन देण्यासाठी डॉ. पंजाबराव देशमुख जैविक शेती मिशन विदर्भातील आत्महत्याग्रस्त/नैराश्रयग्रस्त अशा अकोला, अमरावती, बुलडाणा, वाशिम, यवतमाळ व वर्धा या सहा जिल्ह्यात ४ वर्षात राबविण्यात येत आहे. सदर मिशन अंतर्गत सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षामध्ये योजनेच्या पहिल्या टप्प्यासाठी रु.१०००.०० लाख इतका निधी अर्थसंकल्पीत करण्यात आला होता. सदर निधीच्या ६० टक्के म्हणजेच रु.६००.०० लाख एवढा निधी वितरीत करण्यात आला होता. त्यापैकी रु. ५,४१,३०,१२८/- (रु.पाच कोटी, एकेचाळीस लाख, तीस हजार, एकशे अठ्ठावीस फक्त) इतका निधी अखर्चित आहे. मिशनची मागील वर्षाची अखर्चित रक्कम रु.५,४१,३०,१२८/- (पाच कोटी, एकेचाळीस लाख, तीस हजार, एकशे अठ्ठावीस फक्त) सन २०२०-२१ मध्ये खर्च करण्यास मान्यता देण्याची विनंती कृषि आयुक्तालयाने केलेली आहे.

२. वित्त विभागाच्या दि. ०४ मे २०२० रोजीच्या शासन निर्णयानुसार कोविड १९ या संसर्गजन्य रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात राज्याची कर व करेतर उत्पन्नातील अपेक्षित महसुली घट व त्याचे राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम विचारात घेऊन सर्व योजनेकरिता अर्थसंकल्पीय निधीच्या फक्त ३३% निधी उपलब्ध होतील असे निर्देश देण्यात आले आहेत. डॉ.पंजाबराव देशमुख जैविक शेती मिशन सन २०२०-२१ मध्ये राबविण्याकरिता कृषि आयुक्तालयाने वाचा येथील पत्रान्वये पुढीलप्रमाणे प्रस्तावित केलेले आहे:-

१) सन २०२०-२१ मध्ये केंद्र पुरस्कृत परंपरागत कृषि विकास योजनेअंतर्गत मिशन मार्फत एकूण ५०० गटाच्या निर्धारित लक्षांपैकी सध्यास्थितीत ३५० गट स्थापित करण्याचे व उर्वरीत १५० गट पुढील वर्षी स्थापित करण्याचे प्रस्तावित आहे.

२) डॉ. पंजाबराव देशमुख, जैविक शेती मिशन अंतर्गत गटांची संनियंत्रण पद्धती, दीर्घ मुदतीचे प्रशिक्षण, गट मार्गदर्शन पद्धती, तृतीय पक्ष प्रमाणिकरण पद्धती, संद्रीय शेतमालाचे समुह स्वरुपातील बाजार व विक्री व्यवस्थापन, शेतकरी उत्पादक कंपनी संकल्पना, प्राथमिक व दुय्यम प्रक्रिया उद्योग उभारणी, निर्गमन व्यवस्था इत्यादी मुख्य घटक आहेत. त्यामुळे

परंपरागत कृषि विकास योजनेअंतर्गत समाविष्ट नसलेले नाविन्यपूर्ण घटक जैविक शेती मिशनच्या माध्यमातून राबविण्याचे प्रस्तावित केलेले आहे.

३. डॉ. पंजाबराव देशमुख जैविक शेती मिशनकरीता सन २०१९-२० या वर्षाची अखर्चित रक्कम रु.५,४१,३०,१२८/- सन २०२०-२१ मध्ये खर्च करण्यास वित्त विभागाने मान्यता दिलेली आहे. त्यानुषंगाने डॉ. पंजाबराव देशमुख जैविक शेती मिशनकरीता सदर अखर्चित निधी खर्च करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

डॉ. पंजाबराव देशमुख जैविक शेती मिशन ही राज्य पुरस्कृत योजना सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात चालू राहणे आवश्यक असल्याने सन २०१९-२० मधील अखर्चित रु.५,४१,३०,१२८/- (पाच कोटी एकेचाळीस लाख तीस हजार एकशे अठ्ठावीस फक्त) इतका निधी सन २०२०-२१ मध्ये खर्च करण्यास विशेष बाब म्हणून या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च सन २०२०-२१ या चालू आर्थिक वर्षाकरीता पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

मागणी क्र३-डी.

२४०१, पीक संवर्धन

(००)(३७) सेंद्रिय शेती/ विषमुक्त शेती (राज्य कार्यक्रम) डॉ. पंजाबराव देशमुख जैविक शेती मिशन साठी मिशन प्रोजेक्ट मॅनेजमेंट बोर्ड यांना सहायक अनुदान (कार्यक्रम)

३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर)

लेखाशिर्ष - (२४०१ A९३१)

३. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

१) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे राज्य शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावेत.

२) योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र व राज्य शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.

३) योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चित रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येतील व संदिग्धता राहणार नाही.

४) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

४. सदर योजनेकरिता प्रकल्प संचालक, डॉ. पंजाबराव देशमुख जैविक शेती मिशन, अकोला आणि जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी, अकोला यांच्या कार्यालयातील लेखाधिकारी यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने बँक खात्याचे आर्थिक व्यवहार हाताळण्यात यावेत.
५. सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रकियेचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत/P.W.D . मॅन्युअलचे अधिन राहून/C.V.C. तत्वानुसार / CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय /नियम/परिपत्रक/ तरतुदीनुसार, वित्तीय व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/ अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.
६. प्रस्तुतचे आदेश वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ मधील भाग- पहिला, उपविभाग तीन मधील अनु क्र. ४ येथील नियम २७ (२) (ब) अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांमध्ये व वित्त विभागाने वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३७/२०२१/व्यय-१, दिनांक ०३.२.२०२१ अन्वये दिलेल्या मान्यतेने काढण्यात येत आहेत. तसेच वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक अर्थसं -२०२०/ प्र.क्र.६५/अर्थ ३, दिनांक ०४.०५.२०२० व दिनांक २६.०५.२०२० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता करण्यात यावी.
७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र.. २०२१०२२४१३२०३४४००१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मु.वि.पगारे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला.
५. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

७. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर .
८. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१०. सहाय्यक संचालक, लेखा -१, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
११. कार्यासन १४३१, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. अवर सचिव, वित्त विभाग (व्यय-१), मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवडनस्ती (कार्यासन १-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.